

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Promisiuni....

Sibiu, 16 Martie r.

Mișcările electorale se află deja în plină dezvoltare la noi, cu toate că dieta încă nu e disolvată și no-uele alegeri nu suntordonate. Și-au desfășurat steagurile toate partidele, și toți șefii cutrieră țara, dela un capăt până la celalalt, pentru a-și întări în credință pe aderenții de până aci, și a mai câștiga și ade-renți noi. Și e lucru ciudat, că toți își aruncă mrejele mai ales asupra naționalităților nemaghiare, cari la astfel de ocazii sunt bune ca to-vareșe de luptă, pentru a scoate ca-stanele din foc pe seama — altora.

Astfel vedem pe domnul Kos-suth, care se declarase pentru pro-iectul de lege al contelui Andrassy și pentru pluralitatea acestuia, din motivul, că supremația numai pe calea aceasta poate fi conservată pe seama națiunii maghiare, cum pro-mite și el acuma votul universal și egal, numai pentru a atrage la sine pe toți cei dornici de drept electo-ral universal; și vedem pe Justh, care spusese, că are gata planul, după care supremația rămâne asi-gurată pentru Maghiari și pe lângă votul universal și egal, cum acuma a trecut între promisiunile pe cari le face alegătorilor și *votul secret* la alegeri; apoi vedem pe contele Ti-sza, alt agitator electoral, cum face curte naționalităților nemaghiare, cărora dacă nu le promite și el su-fraj universal, egal, direct și secret, le promite în schimb o tratare mai umană în viitor din partea puterii de stat, *respectarea limbii, legii și cul-turii lor*, cu un cuvânt, ruperea cu politica de maghiarizare, inaugurată în țara noastră de Tisza Kálmán, tatăl contelui Tisza.

Dar îi supralicitează pe toți par-tidul social-creștin, al cărui organ de publicitate „A Nép” dă în nu-mărul din Dumineca trecută într'un prim articol programul partidului în

chestia de naționalitate. În articol să spun următoarele:

„....O spunem pe față, că da, voim esecutarea articolului de lege 44 dela 1868, între cadrele stabilite în programul nostru. Ceeace în-seamnă, că voim, cu privire la ci-tare și la publicarea sentinței, o pro-cedură corespunzătoare spiritului pa-ragrafului 8 din legea citată. Dorim realizarea dispozițiilor din §-ii 17 și 18, referitoare la școalele medii, astfel, ca limbile usuate în ținutu-rile locuite de naționalități se aibă catedră de limba și literatura lor la școalele medii de acolo. Dorim mai departe, ca catehizarea să se facă în limba naționalității, în scopul în-sușirii desăvârșite a cunoștințelor re-ligioase. Și comitem oare prin acea-sta act de nepatriotism? D'apoi că atunci memoria creatorilor legii de naționalități dela anul 1868 ar tre-bui să fie pusă sub blăstăm națio-nal! Pentru că legea aceasta dă drept naționalităților, ca să-și ridice, nu numai școale medii, ci și școale su-perioare, universități!“...

Și tot așa o mână articolul, a-dresat deadreptul Slovacilor, — pen-trucă din cercurile electorale slovă-cești crede partidul social-creștin că-și va putea recruta deputații cari să-l reprezinte în dietă, — pen-truca să ajungă în fine la concluzia, că făcându-se dreptate poporului slovac, prin respectarea și esecutarea legii de naționalități, prin respectarea tra-dițiilor și limbii sale: „*il facem ca de bună voe, fără temere să se apuce singur de învățarea limbii maghiare!*“...

Din încheierea aceasta se vede, cât de sincere sunt cuvintele de mai nainte, scrise în numele noului par-tid politic dela noi, al social-crești-nilor; iar ținuta din trecut a șefilor celorlalte partide încă ne este ga-ranță suficientă, că multă greutate nu putem să punem nici pe vorbele lor, rostite acum, în preajma lup-telor electorale. Suntem chiar siguri, că după ce vor intra de nou în par-

lament, nici unul dintre ei nu-și va mai aduce aminte de aceea ce a promis atunci când umbla cu pă-lăria în mână după voturile națio-nalităților, ci va da cu totul altă espicare vorbelor sale, acum ros-tite. De aceea, naționalitățile, și mai ales noi Românii, să nu ne prea încredem în astfel de promisiuni, făcute numai din interesul celor ce ni le fac, ci să ne strângem rându-rile, pen-truca să putem lua lupta la alegeri cu mai bune și mai mul-țămitoare rezultate decât în trecut. Alegătorii români să nu-și promită voturile nimănui, ci să le țină re-servate pe seama candidaților ro-mâni, cari iarăși, am dori, ca de as-tădată se fie luați cu adevărat din-tre cei mai buni ai noștri, pen-trucă e greu să faci poporul să se însu-flească pentru oameni necunoscuți, ori se onoreze cu încrederea pe cei ce nu au absolut nici un merit pe terenul vieții noastre publice.

„O propunere“. Sub titlul acesta scrie domnul Eugen Brote un prim-articol în „Tribuna“ din Arad, laudând în el inițiativa arhierilor noștri de a întemeia fonduri culturale, pentru acoperirea trebuințelor cu sus-ținerea școalelor românești, și laudând și zelul și sentimentul de jertfire al credincioșilor, cari au grăbit să con-tribue cu partea cuvenită la aceste fon-duri. Crede însă, că numai pe ca-lea aceasta, cu contribuțiile benevole ale credincioșilor, fondurile culturale nu vor putea să fie întregite la suma ce-rută de necesitățile ce se arată. Fon-durile ar trebui deci să fie alimentate cu dotație regulată și permanentă. În scopul acesta face propunerea, ca toți acționarii institutelor noastre de bani să se mulțamească cu dividende de 9 și jumătate la sută după capitalele pla-sate în acții, iar jumătate de pro-cent să fie dat în fiecare an fondu-lui cultural. Pe calea aceasta fondu-rile culturale ar avea asigurată o do-tație permanentă de aproape 150.000

coroană la an... Ar fi bine să se dis-cute ideea în cercurile noastre finan-ciare!

Tovărășii de școlari.

Trăim în vremea tovarășiilor. Mereu se vorbește de necesitatea înfrățirii forțelor de muncă; se strâng mereu oameni în cete, se organizează întru promovarea bi-nelui lor comun și împotriva răului ce-i amenință.

Pe zi ce merge se simte tot mai mult că:

„Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere,
Unde-a doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește“.

La popoarele înaintate în cultură spi-ritul de întovărășire a pătruns prin toate păturile sociale și la toate vârstele. Pe alocurea chiar și copiii se organizează în tovarășii întru sprijinirea și apărarea inter-reselor lor comune.

Zărele aduceau nu de mult știrea despre o asemenea însoțire a copiilor, în-ființată în o comună din Germania, cu sco-pul de a lucra la dezvoltarea și întărirea simțului de întovărășire.

Însoțirea aranjază în acest scop ex-cursiuni și conveniri; societarii se deprind a trăi o viață solidară, a face mici eco-nomii și a fi muncitori; lucră împreună la cultura poamelor și a florilor, adună și ad-ministrează înșiși un capital social. În di-recțiune au fost aleși 7 copii.

În adunarea de constituire s'a acen-tuat însemnătatea ce-o are această însoțire pentru educația societărilor.

Analizând conținutul acestei însoțiri, ea ne înfățișează în proporții reduse viața unui sat civilizat, a unui sat ce lucră cu mijloacele timpului modern la înaintarea sa culturală și economică.

Societarii acestei însoțiri fac în mie ceeace va trebui să facă în proporții mă-rite mai târziu ca oameni mari, pentru bu-năstarea lor morală și materială.

Însoțirea aceasta deci poartă chipul vieții reale, ea este o școală pentru viață, și îndrăznim să zicem, cea mai bună școală pentru viață.

În adevăr, începuturile unei lucrări pentru înaintarea culturală și economică, pentru întemeierea unei solidarități națio-nale, din aceste mici însoțiri trebuie să pornească. Acestea trebuie să fie izvorul însoțirilor satești, atât de binefăcătoare pentru țaranul apăsător de mulțimea năca-zurilor.

FOIȘOARĂ.

Ziaristica bisericească la Români

de Onisifor Ghibu.

(Urmare).

E interesant, că cu toate că aveau astfel de sentimente, Predicatorul n'a agitat de loc pentru Unirea Principatelor, care s'a săvârșit cu câteva săptămâni înainte de a fi dis-părut acesta. Când ambele Principate ardeau de agitații pro și contra, când clerul se pregătea se desvoalte un rol atât de însemnat, pe care de fapt l'a și jucat, e în adevăr de mirare, că Predicatorul n'a spus nici un cuvânt despre idea mântuitoare, care s'a făcut trup la 24 Ianuarie 1859. Această atitudine rezervată i-a fost impusă de sus, dela mitropolie. Nu se știa, că va izbuti Unirea sau nu, și era numai un lucru practic, ca să se asigure pentru ori ce eventualitate.

Dar politica unionistă, după 24 Ianuarie 1859, a stins în curând după acest dat viața acestei reviste cu un gând bun și cu o purtare prea precaută. Predicatorul dispare la 17 Februarie 1859, după ce e lipsit de sprijinul trebuitor și făcut imposibil. În înștiințarea pe care a dat-o în ulti-mul număr al său serie cu gândul la o apropiată înviere pe care era convins că o merită: „Predicatorul își va urma iarăși drumul său, când patrioții își vor întoarce pri-virile asupra bisericii și vor subvenționa această foaie bi-

sericească“. Dar gândindu-se și la trecutul de doi ani pe care-l avea și cu care cerca să se arete îndestulit, spune: „În timpul de doi ani ne-am luptat ca niște lei și abia am izbutit să întoarcem câteva capete din cele răătăcite să zică, că în adevăr ortodoxia noastră este stălpul patriei“.

Ii rămânea acestei reviste convingerea, că luptă bună a luptat. Și în această convingere s'au depărtat din frun-tea revistei și protosinghelul Dionisie și duhovnicul Ioil, directorul tipografiei bisericești, care-i luase încă la 1858 locul lui Ilie Benescu.

Cea dintâiu revistă bisericească în Moldova.

Revista luptătoare.

Clerul moldovean a rămas, în ce privește revistele bisericești, cu mult în urma clerului muntean, care s'a ma-nifestat pe terenul acesta încă la anul 1839.

Incerări în această direcție s'au făcut și în Moldova încă pe la 1844,¹ dar ele au rămas fără urmă. Și mai târziu, la 1859, în toiul Unirei, preoțimea din Iași se sva-rcolea pentru a putea scoate un ziar bisericesc, care să lă-murească pe oamenii bisericii asupra datoriei lor, dar nici de astădată hotărârea n'a trecut în faptă.² Ce se scria din partea oamenilor bisericii, se publica sau în ziare politice, pentru a putea fi mai accesibile întregului public cetitor, sau în broșuri, — pentru un ziar bisericesc, într'o vreme

¹ Vezi „Predicatorul moralului evanghelic sau al umanității“ Iași 1864 Nr. 1.

² Ibidem.

ca aceasta ar fi lipsit publicul, acel public anume, pe care luminându-l asupra scopurilor ce urmărești, să-l poți și câștiga pentru ele. Numai după ce a trecut Unirea și s'au potolit luptele și intrigile, la 1861, Iașul e în stare să dea o revistă bisericească, despre necesitatea căreia vorbiau zeci și sute de motive.

La 1861 apare deci „Preutul“, al cărui nume spune însuși cuprinsul lui și ținta lui. Trebuia luminat preotul rămas în urmă în cultura bisericească, politică și națio-nală, trebuia alungat întunerecul care domnia în preajma acestuia din vremuri imemorabile, preotul trebuia crescut așa, încât să poată ținea piept cu toate atacurile cari dela o vreme incoace se îndreptau împotriva unei instituții ce nu mai putea ținea pas cu progresele timpului... „Societa-tea noastră duhovnicească miroasă greu în cea mai mare parte“ — zicea Preutul în primul său cuvânt și prin ace-ste cuvinte părea a desemna întreg terenul lui de muncă și de luptă.

Ce rol frumos a avut clerul moldovean, în frunte cu mitropolitul Sofronie, convertit la calea cea bună, cu oca-zia Unirei¹, dar câte spărturi n'a produs acelaș act măreț în sânul preoției, în care s'au aflat destui, și mici și mari, cari își plecau urechea la vorbele ademenitoare ale lui Vogoride și Toderiță Balș?! Și cât de mult s'a schim-bat soarta bisericii și sub alte raporturi, îndată după în-deplinirea Unirei! Principele Cuza, om care a luat sceptrul în mână cu cea mai mare încredere încă dela început

¹ D. Sturdza: Acte și documente VI pagina 35.

Știe deci Neamțul, ca cel mai iscusit pedagog, de unde și în ce chip să înceapă lucrarea pentru întărirea neamului său!

Am lucra în interesul nostru, dacă i-am urma, dacă am face și noi asemenea.

În viața „poporului mărunt de școlari” dela școlăle noastre sătești se ivesc număratoase ocazii, cari îndreptătesc, am putea zice reclama chiar o organizație, — ocazii pe cari școala ar trebui să le exploateze în folosul instrucției și al educației.

O mulțime de trebuințe ar putea fi împlinite mai ușor și mai bine decum se face azi, și o mulțime de neajunsuri ar putea fi înlăturate, dacă pe lângă ajutorul părinților și sprijinul învățătorului am pune și pe elevi să ia și ei parte activă, să lupte înșiși întru sprijinirea și apărarea intereselor lor comune și împotriva neajunsurilor ce le țin calea.

Lucrul acesta se pare a fi de o mare importanță, și e bine și de lipsă să se facă, pentru că cel ce nu e datat și nu e pus să se lupte de mic cu necazurile, nu se va ști lupta cu ele nici mai târziu, la vârsta mai înaintată, când și necazurile sunt mai mari și mai multe.

Lucrul acesta nu este greu nici de făcut, se poate ușor înfăptui, pe lângă puțin interes din partea învățătorului, și prin o organizație a școlarilor, potrivită cu împrejurările date.

Iată de ce e vorba!

Școlarii săteni au și ei trebuință de fel de fel de lucruri la învățătură; au trebuință de cărți de școală, de cărți de lectură potrivită, de ocaze, hârtie, tăblițe, condeiuri, creioane, creneală ș. a. m. Cele mai multe și le procură micul școlar din bolțița din sat, adeseori necreștină. Dacă un crucer pe o coală de hârtie mizerabilă, ca și care într-o librărie cinstită dela oraș se capătă trei de un crucer. Perdere mare urmează însă după asta. Pe hârtia cu multe scame condeiul se acață întruina, face „porci” și băiatul își pierde voia de scris, ca și cosagul de cosit când nu-i taie coasa bine. Perderea e deci îndoită: morală și materială.

Tot așa o pățește și cu caetul cumpărat dela jupânul. Cerneala e aproape ca apa. Tăblița o plătește cu cel puțin 5 cruceri mai scump ca la oraș. Penițele, creioanele — de o calitate mizerabilă și acestea — încă le plătește îndoit și în treit. Și de se nimerește cumva, că și cumpărarea cărților de școală e lăsată în grija jupânului, aici perderea pe de o parte și câștigul pe de alta e și mai mare.

Toate aceste neajunsuri ar putea fi ocolite prin întovărășire.

Copiii de școală ar trebui să-și pună laolaltă bănuții pentru cărțile de școală și rechizite, și să-și le cumpere în tovărășie dela oraș, dintr-un loc unde se capătă marfă mai bună și mai eficientă decât în bolta jupânului.

Librăriile noastre în asemenea cazuri ar da un rabat, care încă ar veni în folosul tovărășiei.

Din faptul acesta școlarii vor scoate o mulțime de învățături bune și hotărâtoare pentru întreaga viață. Vor vedea, că unirea puterilor e folositoare, că ceea ce nu poate face unul singur, pot face mai mulți, punându-și puterile laolaltă. Vor vedea, că e în interesul lor să țină unul cu altul.

Ce învățătură prețioasă e aceasta pentru viața lor de mai târziu, învățătură pe care nu o cunosc din carte, ca un fel de

zicătură memorizată, ci o cunoștință din viața trăită de ei înșiși. Și aici e partea educativă și cea mai importantă a chestiunii.

Cu bănuții câștigați în această întreprindere comună și-ar putea cumpăra o cărtică cu povești și cu chipuri frumoase, pe care să o cetească pe rând cu toții, spre desfătarea lor sufletească, și pe care apoi să o cistească pe seama bibliotecii școlare, ca moștenire urmașilor.

Pe aceasta cale s'ar deștepta gustul de cetit, s'ar sporii în bine materialul de conversație, s'ar înmulți simțămintele, ideile comune, din cari isvorăsc legăturile și bunăînțelegerea între oameni.

Prin această mică donație fiecare școlar ar încheia o legătură pentru totdeauna cu școala, n'er ieși din școală fără să lase o faptă bună în urma sa; ar ieși cu simțământul de mulțumire, că a contribuit și el cu ceva la îmbogățirea școlălei, care i-a îmbogățit inima. De aici ar trebui să-și ia începutul cultivarea simțământului de alipire și recunoștință față de instituțiile de unde se revărsă binele asupra noastră.

Dar mai e și alt moment prețios de ordin educativ în această afacere. Biblioteca școlălei ar fi îmbogățită mereu din iscusința și vrednicia școlarilor, nu prin ajutor străin; ar fi averea câștigată de ei înșiși, prin solidaritatea, prin organizația lor.

Acesta este un moment, care ar contribui în mod însemnat la trezirea simțământului de încredere în puterile proprii, la dezvoltarea simțului de demnitate, care nu îngăduie să se cerșească mila și ajutor străin.

Tovărășia școlarilor ar mai putea face și alte lucruri bune. Din câștigul, cât de mic ar fi în urma urmelor, ce ar rezulta din procurarea împreună a cărților și rechizitelor școlare și din alți bănuți strânși din mici economii vărsate în cassa tovărășiei, s'ar putea cumpăra câte-o carte de școală, o tăbliță ș. a. și pe seama vreunui școlar sărac, lipsit de mijloace dar harnic și bun la învățătură. Acesta la rândul său s'ar simți îndemnat să ajute și el cu mintea sa mai luminată pe cel mai slab la învățătură.

Astfel s'ar deda copiii să se ajutore fiecare cu ce are, cu ce i a dăruit Dumnezeu.

La caz când s'ar îmbolnăvi vreunul dintre societari ar putea să fie cercetat din partea celorlalți cu un mic ajutor din cassa tovărășiei. Ni-se pare o formă nimerită aceasta de a deștepta simțământul de filantropie, simțul de caritate, atât de trebuincios și de prețios în viața omenească.

Pentru dezvoltarea simțului de economie înșoțirea școlarilor ar putea deveni cea mai bună școală. Din bănuții căpătați dela părinți, rudeni și pretini ai părinților, și din bănuții căpătați la colindat și la alte ocazii, ar putea face mici economii, i-ar putea depune la înșoțire spre fructificare. În România s'au și introdus în acest scop casetele școlarilor.

Trebuie să dedăm pe copii de mici să fie cruțători, să nu facă risipă, să nu alege cu fiecare crucer cel capătă la jupânul după fluieră de zăhar, după turtă și gogoroane vopsite cu fel de fel de materii stricătioase sănătății, fără a mai vorbi multe despre cazurile când își dau bănuții pe țigarete, pe tutunul atât de păgubitor pentru vrâsta fragedă.

Prin înșoțire școlarii se mai pot ajuta și în alte cazuri. De multeori are trebuința vreunul de carte, ori i-s'a spart tă-

blița și-i trebuiește alta, dar n'are bănuți să-și cumpere, până se duce tată-so la oraș cu ceva de vânzare. Astfel se întâmplă că băiatul întârzie cu învățătura câte 2-3 săptămâni, în a sa pagubă și a învățământului peste tot. Înșoțirea în asemenea cazuri i-ar putea veni în ajutor, sau că-i dă o tăbliță din depozitul său până aduce băiatul bănuții, sau că i-ar da un împrumut să-și cumpere tăblița din sat, ca să nu mai aștepte, ori apoi băiatul ar ridica suma trebuincioasă din micile sale economii, din micile sale depuneri făcute la înșoțire. Simțul de alipire față de înșoțire, simțul de întovărășire în acest chip s'ar întări din ce în ce mai mult. Fiecare școlar ar vedea cât e de bună înșoțirea, care te ajută când ești lipsit, și unde-ți poți aduna „bani albi pentru zile negre”, cum se zice.

Prin înșoțire în cursul anilor cât cercetează școala primară fiecare elev și-ar putea chivernisi pe încetul atăția bănuți, cu câți s'ar poate călători până în orașul apropiat, ca se cunoscă pe câte căi lucrează omenirea ca să-și ușureze traiul, să se ferească. Asemenea excursii sunt și ele un bun prilej pentru dezvoltarea simțului de întovărășire.

Călătorind cu trenul în tovărășie, fiecare plătește mai puțin decât ar plăti când călătorește singur, și fiind mai mulți sub conducerea învățătorului pot vedea și unele lucruri pe cari singuraticilor nu le este îngăduit să le vadă.

Iată și în acest caz folos material și folos moral realizat prin întovărășire, asupra căruia învățătorul va atrage atențiunea școlarilor.

Asemenea rezultate se pot dobândi și prin producțiile școlare. Ar fi bine, ca venitul bănesc după acestea să se verse în cassa înșoțirii școlarilor, ca un produs al muncii lor întovărășite, și de acolo să pornească în numele înșoțirii la îndeplinirea trebuințelor pentru cari s'a aranjat producția. Elevii să vadă și să cunoscă toate roadele, toate faptele muncii lor înfrățite, cari pot servi la întărirea sentimentului de solidaritate.

Înșoțirile de școlari, prin adunarea și administrarea unei averi comune, prin cumpărarea și vânzarea, respective distribuirea cărților și rechizitelor școlare, între ei, prin ei înșiși, ar fi totodată și o bună școală de comerț, o școală de inițiativă și de prevedere, care ne lipsește în parte și de care avem mare trebuință pentru întărirea noastră economică.

Aceste tovărășii ar putea servi ca un indemn spre solidarizare și pentru săteni. Cu ocazia încheierii anului școlar învățătorul ar putea descoperi în fața părinților toate foloasele, toate învățăturile bune pe cari le-au putut dobândi micuții școlari prin înșoțire și numai prin înșoțire. Învățătorul în acest chip ar săvârși o activitate socială de mare preț.

S'ar putea înșira încă o mulțime de exemple din viața „poporului mărunt de școlari” în sprijinul tovărășiei de școlari. Dar și din cele înșirate se lămurește pe deplin, că ele sunt un mijloc puternic și cât se poate de practic pentru educația socială; sunt o minunată școală a vieții, întemeiată pe trebuințele reale ale școlarilor.

Acestea instituții ar ușura în mod însemnat și activitatea extrascolară a învățătorului și chiar a preotului, deoarece copiii trecuți prin asemenea școală ar ieși mai bine pregătiți pentru viață, ar ști să înțeleagă de ce e vorba când li se vorbește de înșoțiri culturale și economice și

de instituții umanitare, iar înaintarea noastră pe toate terenurile vieții publice ar merge cu pași mai repezi.

Sunt lucruri mărunte la aparență aceste tovărășii, dar de o importanță deosebit de mare, importanță recunoscută de popoarele civilizate, unde aflăm chiar și tribunale de copii, întemeiate pentru formarea caracterului în școală, și conduse de școlari.

Aceste popoare înțeleg pe deplin, că stejarul uriaș crește din ghindă; că trebuie să pornești dela lucruri mici, dacă dorești să ajungi la lucruri mari.

Celce desprețuiește lucrurile mărunte, acela ori că nu le cunoaște însemnătatea, ori nu vrea și nu se năzuiește peste tot să facă începuturile, din cari se dezvoltă cu timpul lucrurile mari, ca și marea din picurii mărunți de ploaie.

A. Bratu.

Fondarea Lojei „Andrei Șaguna nr. 1”.

Cu toate, că glasul umilit ațărut într'un apel din „Telegraful Român” nr. 4, adresat către toți cărturarii și binevoitorii neamului nostru, n'a avut nici un răspuns, unde i-am rugat să ne ajute cu pilde și sfaturi, totuși în 12 Februarie c. și-a luat ființă prima loje a bunilor templieri, la noi Români din Ungaria, cu abținerea de săvârșită dela ori ce beuturi spirtoase.

Această societate va purta numele marelui nostru arhieru Andrei Șaguna, al cărui nume îi de ajuns pentru fiecare Român, ca să-și aducă aminte de străduințele ce și le-a dat pentru luminarea și înaintarea poporului nostru.

Faptele lui strălucite ne au călăuzit și pe noi, cari ne-am angajat, ca să luptăm cu toate mijloacele ce ne vor sta în putință pentru delăturarea obiceiului beuturii, care în anii din urmă și-a luat un avânt foarte mare.

Dar suflete cari se gândesc serios la binele neamului nostru, sunt multe și primul care ne-a înțeles mai degrabă a fost dl Tordășianu, harnicul prezident al Reuniunii sodărilor români din Sibiu. Pe lângă bunăvoința ce a arătat-o față de tinăra societate, a acordat, — cu învoiala comitetului — sala Reuniunii, ca să-și poată ține tinăra societate în fiecare săptămână, Luni, așezându-se în fiecare seară la masa de lucru, care pe lângă multe sale jertfe aduse pentru neamul nostru, nu s'a gândit nici o clipă să dea un pas îndărăt când este vorba de o faptă cinstită.

A-tul fondării s'a celebrat la fața membrilor noi înșoriși și a celor 3 reprezentanți dela lojile surori din România: domnii G. Șterba, E. Popescu și A. Bening. Lojile germane din loc încă a luat parte în număr foarte frumos, în frunte cu conducătorii: E. Sigerus, prof. Z. Kelly și R. de Gardioh. Scrisori și telegrame au sosit dela E. Wawrinzky, deputat în camera Svediei, dela Lojile „România nr. 1”, „Muntenia nr. 2”, „Iubirea Frățescă nr. 3”, „Plaeșii nr. 4” și altele. Dnul G. Șterba în o frumoasă vorbire ne-a arătat în linii largi datorința și pașii necesari cari trebuie să-i luăm, iar dl Em. Popescu, student în litere, a vorbit despre „Ordinul bunilor templieri și oampătarea”. Dna sfârșește: „Peste greul începutului ați trecut, acum rămâne să și împliniți făgăduința și răspunderea luată pentru a propoi vedul abținerea totală dela orice beuturi spirtoase, a soăpa omenirea dela acest prie-

și care avuse ocazia să cunoască multe rele din biserică, a încercat încă de timpuriu să curme orice abuz prin o-rici mijloace, fie chiar și prin abuz. Astfel biserica a avut încă de bună vreme să simtă, că în fruntea țării e un om cu o putere de fier, care nu îngăduie a se face nimic împotriva voinței lui — chiar și când ar fi bine ceea ce s'ar face.

Cuza a isbutit în adevăr în unele momente, mai ales în raportul față de biserică, să aducă la valoare de drept vechea formulă a lui Ludovic al XIV-lea: „l'état c'est moi”.

Mitropolitul Sofronie Miculescu, cu toate serviciile pe cari i-le-a făcut, a căzut jertfă politice neiertătoare a lui Cuza, încă în luna lui Noiembrie a anului 1860, numai fiindcă acesta, deși greșea adesea, nu înțelegea a-și pleca totdeauna capul. Lui Sofronie îi urmează Chesarie Sina-don, ca locotenent, om cu capul plecat de câte ori și-aducea aminte de sabia amenințătoare a lui Damocle, ce atârna deasupra-i. Dar și acesta părăsește după scurtă vreme, în Maiu 1863, scaunul de Mitropolit, pe care Cuza îl adusese în o adevărată imposibilitate, și se retrage în mănăstire. Locul i-l luă din grația principelui, căruia avea să-i fie recunoscător, egumenul dela Slatina, Calinic Miculescu.

¹ Principele Cuza, care a tratat cu biserica într-o vreme prea nepotrivită pentru unele reforme absolut radicale, într-o formă care părea oamenilor bisericei prea aspră, — a fost criticat fără nici o cruțare de oameni bisericei de atunci — și nici din cei de azi n'a dispărut cu totul ura față de amintirea lui.

Dintr-o astfel de atmosferă răsare în Iași „Preutul”, care venia cu gândul la vremuri mai bune și cu dorința de a contribui în mare parte la aducerea binelui pe seama bisericei. Cei ce s'au angajat la această mare faptă în numele mai multora și pentru toți cei obișnuiți erau: ieromonahul Climente Nicolau și ierodiaconul Inocențiu din Iași.

Noua revistă avea să arate preoțimei că: „I. Ea dă-torește a ști ce crede și cum crede și în ce chip viața sa poate fi exprimarea cuvântului lui Dumnezeu în lucrurile sale în raport către sine și în societate. II. Preotul dă-torește a ști care este manualul său, cartea sa de toate zilele. III. Preotul se cuvine să fie cunoscut în viața creștinilor și soarta bisericii în diferite timpuri. IV. Cum să se poarte în chemarea sa pastorală. V. Biserica română având și ea viața sa particulară, ca la ori și care altă națiune, nu vom negrija din timp în timp a da cititorilor noștri articole privitoare la starea bisericii române în diferite timpuri”. etc.

Pe lângă acestea însă „preotul în foaia noastră mai are încă o însemnare, carea deși nu-i exprimată de-a dreptul în numele ei, numai (sic) puțin se înțelege dela sine. Această însemnare particulară preotului nostru este cea de Român, de patriot, însemnare, care nu mai puțin esențială (ființiv) privește pe clerul nostru ca membru al națiunii române... Clerul nostru totdeauna a fost patriot adevărat, totdeauna a concurs (conlucrat) la chestiile de viață ale

națiunii și acum este același și va rămânea consequent (următor) de veziile sale, care este religia și Patria... Astăzi trăim într-o epohă, când toate națiunile tind către intrunirea lor, când dorințele și țințirile de pretutindenea se întorc astăzi ca către un centru, către o singură idee, la în centrarea și uniunea toatei națiuni Române, ori unde s'ar afla ea. Biserica, clerul poate și trebuie și de zece ori trebuie să fie cel mai mare și mai efectiv agent (lucrător, făptuitor) și în această mare și mănuitoare idee națională. Suntem foarte convinși, că confrății noștri din toată România nu vor îngădui nimănui ale sustrage (fura) meritul și respectul ce-și pot dobândi înaintea națiunii din înalta și nobila lor misiune de preoți adevărați”.

Cu acest program frumos și conștient a ieșit în viață Preutul într-o vreme, când în întreaga întindere locuită de Români nu mai era altă revistă care să aibă ca scop interesele bisericei.

„Eată în fine (în sfârșit) — zice Preotul într'un alt articol din numărul I. — și ziua binevoită de Pronia cerească pentru începerea celei întâie foi bisericești la noi! Eată în fine și ziua de mulți dorită și căutată, carea ne înfăptuiește pe cel întâi număr al foaiei noastre bisericești Preutul!... Noi nădăjduim și credem, că întreprinderea noastră va chema multe altele la felu, căci ea va fi oarecum proimul (întrarea, începutul) unei întinse și zeloase jurnalistic bisericești”.

(Va urma).

¹ Mai târziu episcop de Roman (1892—94).

¹ Apărarea (ivirea) Preotului.

ten nepoftit, care de cele mai multeori ne duce la sapă de lemn". Dl Sigmund vorbește în numele lojei mari din Brașov, iar dl prof. Zikely în numele lojilor germane din loc, amoi doresc succes și izbândă tinerii societăți.

Ca punct final au urmat vre o câteva bucați executate precis la vioră de dl A. Bening. Această seară a fost una dintre cele mai frumoase și va rămâne încă multă vreme neștearsă din sufletul nostru.

La 11 ore am părăsit localul Reuniunii. Pe stradă era liniște, iar luna care ne privise pe fereastră și fusese martoră acestei sărbători sufletesti, ne primi cu razele sale palide și părea că ne zice: Voi sunteți fericiți... câte nu v'as putea spune?... Măne e Duminecă, preamăriți pe Dumnezeu, voi cei ce vreți să gustați adevărata fericiție! Apoi repede să ascunse după o perdea de nouași, ce i se puse în cale. Ne-am despărțit, ca din nou să ne vedem la ședința extraordinară de Luni.

(i. l.)

NOUTĂȚI.

Personal. Înalt Preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan Mețianu a sosit Luni sara la reședință, în Sibiu, venind din Budapesta. În una din zilele petrecute în Budapesta, I. P. S. Sa, însoțit de Preasfințitul Domn episcop al Aradului Ioan I. Papp, a făcut vizite de curtoisie pe la toți domni ministri, informându-i cu ocaziunea aceasta în mai multe chestii însemnate, cari privesc biserica noastră și așezămintele ei. Înălții noștri prelați au aflat primire foarte afabilă pretutindenea.

I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan Mețianu în Arad. „Tribuna” din Arad scrie următoarele: I. P. S. Sa mitropolitul a petrecut împreună cu P. S. Sa episcopul Aradului I. I. Papp, la Budapesta, unde au zăbovit la ședințele comitetului fundației Gozdu. Inapoiindu-se cei doi arhieri, I. P. S. Sa s'a oprit ieri, Duminecă, la Arad, unde a fost găzduit la P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp. Azi, Luni, I. P. S. Sa însoțit de P. S. Sa episcopul a vizitat seminarul și școala normală. Directorul seminarului P. C. Sa protosinelul Roman Ciorogariu a primit pe oaspeți. Toți elevii au fost întrușiți în sala de solemnități a seminarului. Aici I. P. S. Sa a dat expresie mulțumirii sale celei mai depline pentru buna rânduială și înflorirea așezămintelor școlare din Arad, de care a rămas surprins și încântat. Dela seminar, I. P. S. Sa a vizitat catedrala. O gustare a fost oferită la orele 10 a. m. la curtea episcopescă, la care au participat, afară de cei doi arhieri, toți membrii consistoriului și numeroși fruntași români din Arad. Cu trenul de 12^{1/4} I. P. S. Sa a plecat la Sibiu. P. S. Sa episcopul și numeroși fruntași l'au însoțit la gară într'un lung șir de vreo 30 de trăsură. I. P. S. Sa a vizitat Aradul pentru întâia oară de când a fost ales mitropolit și a avut cele mai bune impresii despre mersul diecezei și așezămintele ei din Arad.

Serată muzicală la Asociațiune. Duminecă, în 20 Martie n. a. c. la orele 6 p. m., se va da în sala festivă a Muzeului Asociațiunii ultima serată muzicală, arajată de doamna Minerva Brode. Biroul Asociațiunii.

Sărbare. Compatrioții noștri sibieni de naționalitate maghiară au sărbătorit Marți ziua de 15 Martie 1848. Comemorarea zilei s'a ținut în „Casa Societății”, cu vorbiri, muzică și cântări, la 6 ore sara, iar la 8 ore a urmat un banchet la „Unicum”.

Distincție. Scriitorul cunoscut Paul Heyse, care a împlinit ieri vârsta de 80 de ani, a fost înălțat la rangul de nobil german.

Regele Ferdinand al Bulgariei va face în zilele acestea o vizită sultanului în Constantinopol. Vizita este considerată ca o garanță pentru susținerea păcii în Balcani.

† Ioan Răgnea, paroh în Soareș, după scurte dar grele suferințe împărțit cu sf. taine a adormit în Domnul Mercuri în 24 Februarie v. în etate de 70 ani, după 40 ani de fericiită căsătorie și după 33 ani de preoție. Îl deplânge soția, 2 copii și numeroși nepoți. Odihnească în pace!

Producțiunea meseriașilor noștri. În sala mare dela „Unicum” s'a ținut Duminecă seara producțiunea meseriașilor români din Sibiu. Programul alcătuit din bucăți variate și interesante, a fost compus din cântări pentru cor, urmate de un dialog, o reprezentare teatrală și tablouri vii. Corurile, conduse de dl T. Popovici, profesor de muzică, au fost bine studiate și au izbutit deplin. Ca solisti s'a deosebit de astă dată tenorul N. Ișan. Dialogul între bunică și nepot a fost recitat cu o rară inteligență de dna Mărioara Duca și de tânărul P. Drăgoi. În piesa „Ca prin romane” de Gölitz au jucat aceleași persoane, ca și la prima reprezentare, ținută nu demult la Asociație. Comedia a fost și acum bine primită. Partea cea mai aplaudată a producțiunii a fost cea organizată de dna Eugenia Tordășianu și dl D. Axente: opt tablouri vii, cari au simbolizat ideile din „Doina” de G. Coșbuc și „Apostolul” de O. Goga. Tablourile au fost de toată frumusețea și au făcut cea mai bună impresie. Faptul este a se atribui în deosebi dnei Tordășianu, dlui Axente și doarei Eug. Derlean. A urmat apoi dansul îndatinat. Lume foarte multă și veselă, și capabilă de mult sentiment.

Un mormânt din antichitate. În apropiere de Salonic se văd movile înalte de 20 până la 30 metri. Cercetări mai de aproape până acum nu s'au făcut. Într'una din aceste movile ploaia a făcut o ruptură și a dat la iveală lespezi de marmură. Niște Aromâni s'au coborât pe lespezi, au dat de o ușă de pestră și de o statuă sub boltă. Se dă cu socoteala, că acolo ar fi îngropat unul dintre fruntașii perși ai regelui Xerxe.

Calătoria regelui Petru. Din Belgrad se vestește, că regele Sârbiei va face vizite la curtea țarului și a sultanelor. Regele va trece prin Budapesta, Varșovia și în 22 Martie are să sosească în Petersburg. Va sta acolo cam două săptămâni; iar după aceea, călătorind prin Moscova, Kiev și Odesa, va sosi la Constantinopol. Regele Petru va sta aici șase zile, și va vizita pe urmă mănăstirile dela muntele Atos.

Bicicleta aeriană. Londra își are un nou fel de aparat pentru a zbura. Constructorul Druiff a făcut un monoplan, care se poate mână cu picioarele, tocmai cum se mână o bicicletă, iar cu ajutorul mâinilor se poate cârmui. Încercările făcute cu această bicicletă aeriană se zice, că au dat un rezultat strălucit. Mai știți?... *

Țigani nomazi în America. Țigani nu se mulțumesc să rățacească prin țările europene și asiatice. De vreo doi ani au început să pribegască și prin statele unite americane. Cum se anunță acum, țigani din lumea nouă și-au păstrat și acolo vechile năvuri. Își duresc șatrele la marginea orașelor și satelor, se înțeleptesc cu ghicirea viitorului, cu datul în cărți, umbli mardari și rupți, și în sfârșit aici acolo nu prea fac deosebire între al meu și al tău, — din cauza aceaștă vin în conflict cu autoritățile, cari au nu puțin de lucru cu faraozii lor.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înregistrarea fetelor sărace au mai dăruit: Sabin Savu, notar (Vale) 1 cor., Romul Ciocan, ales paroh în Vâlcelele-le și soția sa Aurelia n., Morariu 1 cor., Enica Comanescu 20 bani, Ana Șerban în amintirea mamei sale Ana G. Muntean 1 cor., Victor Sabin Grindean (Alba-Iulia) 50 bani și doamna Estera Banu, soție de cismar 20 bani.

Părul blond dispăre. Un fiziolog englez vooeste să dovedească, pe temeiul datelor statistice, că în curs de două sute de ani nu va mai exista nici un om blond pe fața pământului. În Anglia, Danemarca și Suedia, unde figurile blonde erau în mare majoritate, în timpul din urmă numărul lor a început a scădea. Prin urmare zilele părului blond sunt numărate și va veni vremea, când poezi nu vor mai putea scrie decât în iperbolă, despre dulce dragoste bălaie... Noroc, că 200 de ani sunt vreme destul de lungă.

Ciocnirea de aeroplan. S'a întâmplat și aceasta. Cea dintâi ciocnire de aeroplan, cari încep a se răspândi tot mai tare, s'a petrecut Vineri, în săptămâna trecută, pe câmpia dela Mourmelon. Mașina de sburat a aviatului Trey s'a ciocnit în aer cu mașina capitanului Moreau. Aparatele au căzut la pământ, amândouă. Noroc, că se găseau numai la o înălțime de 3—4 metri în momentul ciocnirii, și cei doi oameni au scăpat teferi; mașinile însă au fost aproape cu totul sfărâmate.

Fapta unui nebun. Pe Ottakring în Viena înaintea unei mari clădiri se adunaseră Vinerea trecută numeroși trecători. Din fereastră etajului al treilea sburau în stradă tot felul de mobile, vase și alte lucruri de casă, între cari și o mașină de cusut. Sosind câțiva poliști au străbătut în odaia cu pricina și au vădit cum un tânăr elegant se trudea să ridice pe fereastră un dulap mare, pe care asemenea voia să-l arunce în stradă. După o luptă mai lungă poliștii au izbutit să lege mâinile tânărului nebun și să-l transporte într-o casă de sănătate. Fapta nebunului are și o jertfă: o cusătoreasă care privea curioasă către fereastră din care cădeau lucrurile, a fost nimerită în cap și greu rănită, dusă în spital.

O scrisoare dela Dalai Lama. Imputernicitul din Petersburg al lui Dalai Lama a primit prin mijlocirea unui trimis special o scrisoare, în care Dalai Lama descrie cum au aprins Chinezii în părțile rășăritene ale Tibetului toate bisericile și au omorât un mare număr de preoți buđiști. Scrisoarea aceasta a fost comunicată ministerului de externe rusec. Trimisul lui Dalai Lama va rămâne în capitala Rusiei, până când va primi răspunsul ministerului la scrisoarea pomenită. În odaia de primire a reprezentantului buđist se află o statuă de a lui Buddha, împodobită cu colorile naționale rusești.

Programul de lucru

al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” pro 1910 stabilit în ședința din 27 Februarie 1910.

1. Pentru studiarea referințelor economice din comune se vor ține întruniri agricole în comuna Săsești, Jina, Turnișor, Ludoșul-mare Glimboaca și Șușeg.
2. Pentru promovarea culturii vitei de rasă aleasă, se va ține în comuna Săcel o expoziție de vite de prăsilă (a 20-a), împreună cu împărțire de premii în bani.
3. Se va procura și sorta o vițea de rasă „Pinzgau” curată între membrii cu locuința în Sebeșul inferior.
4. Se vor acorda (da) proprietarilor mici anume pentru procurarea de vite și alte animale de prăsilă împrumuturi cu 5% interese, replătile în 4 rate semestrale.
5. Pentru îmbărbătarea economilor la cultivarea nutrețurilor maiestrite, între membri se vor împărți în mod gratuit semințe de trifoi, de lărnă și de napi de nutreț. Totodată se va mijloci pentru obște procurarea de semințe mai bune și mai ieftine, semințe de nutrețuri, de verdeturi (legume, zarzavat), de flori etc. Membrii împărțiși în trecut vor face bun serviciu, raportând comitetului despre modul de procedere la cultura acestor plante și despre rezultatul obținut.
6. Pentru a da culturii pomilor un avânt mai mare se vor înființa însoțiri de valorisarea poamelor.
7. Membrilor cu locuința în Magli se dăruiește câte 1 altoi măr pădul, care se va planta, prin anume trimiși în grădina fiecăruia.
8. Un curs de pomărit și de vieri se va ține în Săliște.
9. Dacă anul va fi favorabil cultivei poamelor în comuna Răhau, sau în altă comună centrală din comitat, se va aranja o expoziție de poame (a 6 a) împreună cu împărțire de premii în bani și diplome de recunoștință.

În același timp se va pune în lucrare și cuptorul de uscat poame sistem „Caze-nille”, ce este zidit în Săliște.

10. În scopul răspândirii culturii de animale de soi ales, se vor distribui între membri gălile, stapi, coșnice și unelte pentru albinărit etc., se vor procura rămători de soi ales și se vor vinde între membri în condițiuni avantajoase etc.

11. Pentru cunoașterea istoricului comunelor, apoi a stării materiale a locuitorilor, a uneltelor economice folosite în trecut și acum etc. — se vor împărți premii pentru cele mai bune monografii ale comunelor din comitat.

12. Pentru cunoașterea referințelor igienice ale populațiunii, cum sunt locuințele, hrana, curățenia, îmbrăcămintea, înțelepciunile etc., în comuna Sadu se va aranja o expoziție de copii (a 5 a) împreună cu împărțire de premii în bani.

13. Se vor organiza comițiile agricole în diferitele centre ale comitatului, cu chemarea, între altele de a stabili cauzele de creșterii relative a populațiunii și a afla mijloacele de delăturare ale lor.

14. Direcțiunile însoțirilor noastre de credit sâtești sistem „Raiffeisen” cum

și cele ale tovarășilor agricole sunt rugate a raporta despre lucrările săvârșite în 1909 și a arăta eventualele îmbunătățiri introduse în viața comunei dela înființarea însoțirii.

Totodată se va lucra la alcătuirea cât mai număroasă de asemenea însoțiri.

15. Se va lucra la desăvârșirea școlii practice economice din Săliște și se vor sprijini alcătuirea de școale de pomi comunale.

16. Se va lucra la augmentarea colecțiilor de păpuși, chemate a conserva și răspândi portul original al țăranilor noștri.

17. Se vor institui anchete din bărbăți de specialitate pentru studiarea cauzelor decadenței economice de vite la hotarele măriișe ale comitatului și se va lucra la înființarea de pășuni comune.

18. Pentru a câștiga nouă isvoare de venit pentru sărăcimea dela sate se va lucra la valorisarea plantelor (ierburilor) medicinale.

19. La dorința economilor din Cornățel se va aranja în acea comună o expoziție locală cu produsele economilor de acolo.

20. Adunarea generală pentru anul 1909 se va ține în comuna Poplaca.

21. Se pun la dispoziție spre folosire mașina de sămănat, grapa de fânășe, mașina „Tornado” și alte eventuale unelte economice. Aceste unelte la dorință se pun și în vânzare.

24. Se fac preparative pentru aranjarea la 1912, când Reuniunea împlinște 25 de ani de existență, de sărbări și în special pentru aranjarea unei expoziții generale din domeniul agriculturii și al industriilor, eventual în legătură cu societățile de meseriași din comitat.

Pentru conformitate

Vic. Tordășianu
secretar.

Poșta ultimă.

Inmormântarea lui Lueger.

Cu o pompă extraordinară, cum nu s'a mai văzut în Viena, a fost înmormântat Luni primarul Vienei, Dr. Carol Lueger. Amănunte vom da în numărul viitor.

Tisza la Arad.

Duminecă d. a. contele Tisza a rostit o vorbire politică mai lungă în Arad, unde a făcut organizarea partidului național al muncii și unde și va pune și candidatura, în care vorbire a atins de nou chestia de naționalitate. Vom reveni în numărul viitor.

Disolvarea dietei.

Din cauza înmormântării primarului Lueger, — act la care a participat Luni și Maiestatea Sa. — prim-ministrul nostru Khuen-Héderváry a fost primit în audiență la Viena numai ieri, Marți. Maiestatea Sa a subscris cu ocaziunea aceasta rescriptul, prin care dieta va fi disolvată în 22 Martie nou. Mesajul de tron, cu prilejul închiderii parlamentului, îl va ceti Arhiducele Iosif, ca încredințat al Maiestății Sale, în fața deputaților și a magnaților întruniți în sala tronului din palatul regal din Buda.

Poșta redacției.

Dlul I. H. în V. Adresa cerută e următoarea: Budapest, VII István-ut 11.

După pojar trecut

Emulsiunea lui Scott e cel mai sigur mijloc pentru împiedecarea boalelor serioase. Celce pentru prima dată încearcă „Emulsiunea lui Scott” se miră, cât de repede recăștigă puterile pierdute. Bunul renume, care

Emulsiunea lui Scott

il are în tot locul, se bazează mai cu seamă pe curățenia și perfecțiunea părților ei constătătoare.

Chiar și asupra celui mai gingaș stomah și mai slab organism

Emulsiunea lui Scott

influențează cât mai favorabil.

Nu mai Emulsiunea lui Scott e adevărata și neîntrecută Emulsiunea lui Scott.

Veritabil numai
cu această marcă
— Pescarul — ca
semnul garanției
al experienței
lui SCOTT.

Prețul unei sticle originale c. 2.50.

Se găsește în toate farmaciile.

Nr. 363/1909.

(103) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei **Bucerdea-vinoasă** (cl. II) conform ordinului P. V. Consistoriu arhid. de dto 20 Iunie a. c. Nr. 4414 Bis. — se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele, cu întregirea prescripă dela stat, — sunt cele însemnate în coala B.

Cerile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul sus indicat, în care timp concurenții, pe lângă observarea restricțiunii reglementare, sunt îndatorați a se prezenta în vre o Duminică sau sâmbătoare la biserică, spre a cânta și predica, respective celebra.

Alba-Iulia, 31 Decembrie 1909.

Oficiul protopresbiterial al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohiei,

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 147—1910.

[98 b.] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa II. **Șasa** din protopresbiteratul **Lupșa**, devenind vacantă prin răposarea parohului **Macaveiu Bârsan**, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursurile înzestrate cu documentele cerute prin §. 17 din regulam. pentru parohii, sunt a se înainta subscrisului oficiu în termenul deschis, iar concurenții — cu prealabila înștiințare aici — se pot înfățișa până 8 zile înainte de alegere și înaintea alegătorilor spre a cânta, resp. celebra și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia, 22 Februarie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Lupșei în conțelegere cu comitetul parohial conoernent.

Vasile Gan
protopop.

Avis.

Societatea de ajutor reciproc din **Essek** plătește membrilor ei cor. 2000 — ajutor la caz de moarte; ajutor lunar de cor. 50 — celor neputincioși și cor. 50 — rentă viageră după 30 ani de membru, mai departe cor. 2000 până la 20,000 — zestre, dacă se mărită fata unui membru.

Pentru câștigarea de membri se caută agenți capabili și de încredere, eventual un agent general cu leafă fixă și proviziune.

Oferte detaliate sunt a se trimite la

(102) 1—3

Direcțiunea societății de ajutor reciproc în Essek.

Nr. 24/1910.

[98 a.] 3—3

Edict de licitațiune.

Comuna bisericească **Laz**, vinde prin licitațiune publică, care se va ținea în 20 Martie a. c. st. nou la 10 ore a. m. în localul școalei, pădurea bis. de circa 8 Jugere catas-trali în locul numit „Fația Trunchiului”.

Prețul strigării 1618 cor. Va-diul 10 %.

Condițiunile de licitare se pot vedea ori când la oficiul parohial.

Se observă: că în această pă-dure se află peste 400 fire de ste-zar bune de lucru.

Laz, în 6 Martie n. 1910.

Oficiul parohial:

Ioan Mihai
paroh.

Dr. Ilie Iancu

medic

Sibiu, Str. Ureului Nr. 12 etaj.

Ordinează: 1/2 11—12 ore.

(101) 1—3

Pește sărat

de tot soiul, **Tarama, Iere-roșii, Măslina** cu prețul cel mai iettin. Comandă a se adresa la Ma-gazinul de Depozit al Băncii de credit ung. (Hittelbank) la Gara din Brașov. Telefon Nr. 32.

(102) 1—3

Horger & Kepp

Depozit de mobile, tapetierii și decoratori
Str. Ureului Nr. 27.

Tot felul de întocmire pentru cuartire precum și reparaturi liferăm cu cele mai ieftine prețuri.

Serviciu conștiincios și strict real!

(95) 3—3

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad. „Fei-genbaum”, vis-à-vis de Mühlbrunn.

(387) 4—

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgâr-ciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin (231) 35—52 priv. Farmacia la Lebedă Frankfurt a/M.

Dorind a curăți depozitele

Școala de pomărit a lui

Fr. Caspari & Comp.

în Mediaș (Transilvania)

oferă cu prețuri reduse toți articli școlari de școală de pomărit, ca pomi de fructe sâmburoase, pie-troase și cu coaje, strugurei și a-gris, smeură, fragi, tufe de decor, pomi pădureți, plante sălbatice, conifere, rose etc. Scădere de preț de 10%, dela pomii pitici 30%, dela conifere 50%.

Catalog la cerere franco.

(97) 4—10

Prima fabrică ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel

și

lăcătușerie de artă și construcție.**E. Purece**

Sibiu — Nagyszeben
Strada Faurului Nr. 19.

(22) 9—10

Compoziții românești de Tiberiu Brediceanu.**Doine și cântece.**

(Voce și piano.)

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit ca mine nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boii!
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo.)

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca în Banat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Tarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

CAIETUL III.

Brâu III.
Hategana.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brâu IV.

Prețul unui caiet: cor. 4—
fr. 5—

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiu (Nagyszeben).**Prăjituri pentru ceai**

precum și

Cakes și Piscote**Pesmet de Karlsbad, Pojon și pentru copii**

se află în mare asortiment la

I. Ioan Keil

Sibiu, Piața mare 11.

(21) 9—10

Trimiterile prin postă se execută franco.

Tinichigiu.

Subscrisul primește orice fel de lucrări de tinichigiu și anume:

Acoperire de turnuri și coperișe, scocuri, apaducte, instalare de odăi de baie, closete cu scurgere precum și toate lucrurile aparținătoare specialității de zidit: — Legături de canalizare și curățire de puțuri. —

Lucrările aci înșirate se execută solid și foarte ieftin.

Domnii constructori și întreprinzători găsesc tot aici en-gros și endetail depozit de cel mai bun

Var de Vleden

stâns și nestâns.

Rugându-mă respectuos de binevoitorul sprijin sunt

cu toată stima:

Max Ruck

(93) 2—10

Tinichigiu-Instalateur și liferant de var
Sibiu, Haidengasse Nr. 9.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRASCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cîsnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[94] 4—52

Telefon 172.